



Muonion kunta
Kunnanhallitus

Lausunto

1 (2)

4.4.2014

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministeriö@vm.fi

Lausuntopyyntö 4.2.2014
VM064:01/2012

Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen laskentakriteerejä vähentämällä ja selkeyttämällä on perusteltua. Esitetyt kriteerit ovat pääosin kannatettavia. Muonion kunta pitää myönteisenä, että ehdotus sisältää uuden monikielisyyskriteerin, ja suhtautuu myönteisesti myös esitettyyn työpaikkaomavarauskriteeriin, sillä se kannustaa kuntia aktiivisuuteen elinkeinopoliitikassaan.

Uudistus ei kuitenkaan riittävällä tavalla ota huomioon Lapin olosuhdetekijöitä. Useassa kunnassa uudistus heikentää palvelujen rahoitus pohjaa niin, että mahdollisuudet järjestää riittävän yhtenäiset peruspalvelut eri osissa maata kohtuullisella vero- ja maksutasolla vaarantuu. Valtionosuusjärjestelmän uudistamisella on erittäin suuri merkitys kansalaisten peruspalvelujen yhdenvertaisuuden saatavuuden kannalta.

Esityksessä olosuhdetekijöiden painoarvo on jäänyt liian pieneksi. Erityisesti syrjäisyys ja harva-asutus aiheuttavat kuntien palvelutuotannolle sellaisia lisäkustannuksia, jotka on otettava voimakkaammin huomioon valtionosuusjärjestelmässä. Kunnanhallitus kannattaa Lapin liiton esitystä, että kunnalle, jonka syrjäisyysluku on 1,50 tai suurempi, syrjäisyyden lisäosa on 3-kertainen, ja että kunnalle, jonka syrjäisyys luku on 1,00–1,49, lisäosa on 2,5-kertainen.

Erityisen harvan asutuksen kunnille aiheutuu kuntalaisten palveluiden järjestämisestä samankaltaisia kustannuksia kuin saaristokunnille, ja siksi on perusteltua ottaa valtionosuuden laskennallisissa kustannuksissa huomioon erityisen harva asutus saaristoisuuden lisäksi. Kunnanhallitus pitää kansalaisten kannalta eriarvoisuutta lisäävänä sitä, että uusissa valtionosuuskriteereissä vain saaristolle esitetään kokonaan uutta omaa lisää, vaikka nykyjärjestelmässä on otettu huomioon sekä harva asutus että saaristoisuus.

Muonion kunta
Kunnanhallitus

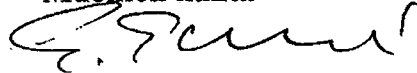
Lausunto
4.4.2014

2

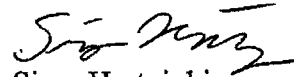
Uudistuksen jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon ikääntyvän väestön palvelutarpeet ja palvelujen tasapuolinen saatavuus. Painotuksen siirtäminen ikärakenteesta sairastavuuteen on oikeansuuntainen muutos. Ikärakenteessa tulee kuitenkin ottaa vanhusväestö huomioon suuremmalla painoarvolla. Useassa Lapin kunnassa vanhusväestön eläketaso on matala, ja siten riippuvaisuus kuntien tuottamista peruspalveluista on suurempaa verrattuna niihin kuntiin, joissa eläkeläisten tulotaso on parempi. Kunnissa, joissa on korkea ikärakenne ja sairastavuus sekä pitkät välimatkat ja harva-asutus, on usein jo jouduttu korottamaan kunnallisveroprosenttia keskimääräistä korkeammalle palvelujen saatavuuden turvaamiseksi.

Lapin kuntien kannalta on tärkeää muuttaa ehdotettua valtionosuusjärjestelmää siten, että verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasauksen tasauslisä nostetaan 90 %:iin nyt esitetyn 80 %:n sijaan.

Muonion kunta



Sakari Silén
kunnanhallituksen
puheenjohtaja



Sirpa Hartojoki
kunnanjohtaja